

— EMM, KAS SELLE MÄE TAGA TULEB JÄLLE MÄGI? — EMM, AGA KUI PIKK TEE SELLE PUUNI ON? KAS NII PALJU KUI TÄNASEST JÄLLE UUE PÜHAPÄEVANI? — EMM, AGA KAS MAA ON NAGU PALL? — EMM, KAS SUL ON HOMME JÄLLE LOENGUD SEAL... NOH SEAL INTSITUUDIS? — EMM, AGA KES SHS MINU EMA OLI, KUI SINA OLID PISIKE?

HOMME ON 8. MÄRTS

REKTORI KÄSKKIRI

Tänavu rahvusvahelise naisteaasta 8. märtsil tähistame 65. korda rahvusvahelist naistepäeva. See on kogu planeedi töötavate naiste solidaarsuse, rahu ja rahvaste julgeoleku, sotsiaalse progressi ning laste õnne eest võitlevate naiste päev.

Ka meie instituudi naistöötajad ja -üliõpilased annavad eeskujulikult oma tööülesandeid täites osakese omalt poolt sellesse kogu maailma töötavate naiste ja emade ühisesse võitlusse inimkonna parema tuleviku eest.

Rahvusvahelise naistepäeva puhul käsin avaldada kiitust eeskujuliku ametialase, õppetöö ja aktiivse ühiskondliku tegevuse eest järgmistele naisõppejõududele, -töölisele, -teenistujatele ja üliõpilastele.

* * *

Helgi Arumaa — TU sektori vaneminsener
 Elmira Bezdetskina — Kohtla-Järve üldtehnilise teaduskonna vanemõpetaja
 Zinaida Fiš — metallide tehnoloogia kateedri vaneminsener
 Ksenia Grigorjeva — TU sektori vaneminsener-ökonomist
 Rihti Harmants — soojusenergeetika kateedri vanemlaborant
 Tatjana Hrapova — tööstusliku soojusenergeetika probleemlabori vanemlaborant
 Helvi Jürviste — statistika ja raamatupidamise kateedri vanemlaborant
 Tiit Kaarma — keelte kateedri vanemõpetaja
 Silvia Kabi — raamatukogu osakonnajuhataja
 Elle Kalmo — TU sektori insener
 Piivi Kangro — elektro-energeetikateaduskonna AO-81 üliõpilane
 Aino Kann — keemiateaduskonna dotsent
 Karin Kerm — anorgaanilise keemia kateedri vanemõpetaja
 Tiit Keskkula — elektro-energeetikateaduskonna AA-81 üliõpilane
 Valve Kikas — TU sektori vanemteadur
 Svetlana Kisližina — elektrisüsteemide kateedri laborant
 Ivi Klein — majandusteaduskonna TM-41 üliõpilane
 Liia Konovalova — keemiatööstuse protsesside ja aparatuurikateedri vanemlaborant
 Tatjana Kostina — ehitusteaduskonna EV-87 üliõpilane
 Tamara Kozminõh — elektro-automaatikateaduskonna LS-47 üliõpilane
 Zinaida Kutšinskaja — ehitusjaoskonna IV kat. maaler
 Eelge Kuusk — mehaanikateaduskonna MN-41 üliõpilane
 Elga Kuusman — pearaamatukoguhoidja
 Helgi Kõiv — majandusmatemaatika kateedri vanemõpetaja
 Viive Külaots — filosoofia kateedri dotsendi kt.
 Hilja Lillo — õppekorpuse nr. 1 riidehoidja
 Valentina Lipavskaja — kaugõppeteaduskonna vanemmetoodik
 Kreet Luup — tootmise ökonomika ja organiseerimise kateedri insener
 Reet Maasepp — elektro-energeetikateaduskonna AO-61 üliõpilane
 Aime Mahlapuu — TU sektori vanemteadur
 Sirje Makstõn — elektro-energeetikateaduskonna AO-101 üliõpilane
 Linda Martinson — sanitaartechnika kateedri laborant
 Margarita Melnik — õppekorpuste nr. 2 ja 3 komandant
 Reet Mänd — kaugõppeteaduskonna vanemmetoodik
 Vally Mänd — graafika kateedri vanemlaborant
 Larissa Nagajeva — TU sektori raadiotechnika kateedri insener
 Maire Nigul — ehitusteaduskonna EE-81 üliõpilane
 Larissa Nikolajeva — majandusteaduskonna TM-47 üliõpilane
 Aino Nurme — kehalise kasvatuse kateedri assistent
 Veronika Palmi — keemiateaduskonna KA-81 üliõpilane
 Maris Partsa — keemiateaduskonna KP-41 üliõpilane
 Silvi Piirikivi — arvutuskeskuse matemaatik-programmeerija
 Silvia Pikka — TU sektori anorgaanilise keemia kateedri vanemtehnik
 Anne Potter — NLKP ajaloo kateedri laborant

(Järg 2 lk.)

JÕUDU, JAKSU!

Pikk, kõhnavõitu, silmade ümber kortsud. Suures kotis piimapudelik, kartulid, kapsapea ja veel palju muudki, mis perelavale tarvis läheb.

«On raske?»
 «Mis siin ikka, igapäevane asi,» ohkab ta ja kohendab juukseid.

«Suur teil siis pere ka on?»
 «Mis seal ikka: Linda, Anni, Malle, Albert, Juku. Ja veel pisi-Priidu. Täitsa tilluke alles.»

«Anni vist juba lõpetab ülikooli?»

«Eks ta ole. Anni on tubli tüdruk küll. Puhha viied kõik ja stipp ka protsentidega.»

Aitan moonakotti ukseni toi-

metada. Kutsutakse tuppa, pakutakse kohvi.

«Kuidas siis vaba ajaga on?»
 «Mida pole, seda pole. Hommikul lapsed aeda, siis ise tööle. Lõunavaheajal lippad koju, teed koolilastele lõuna valmis, siis jälle tööle tagasi. Ohtul käid lapiga põrandale üle, pesu tahab ka pesemist. Ainult kui iluuisutamist tuleb, siis proovin ikka nii, et saaks vaadata. Aastad annavad tunda, reuma ei anna rahu.»

Viskan pilgu elamisele. Ideaalne puhtus, kõik omal kohal, on tunda mingit omapärase hubasust, sooja hingestatud. Lapsed on puhtad, viiskad.

«Kas see kõik üle jõu ei käi? Abikaasa vist ikka aitab?»

«Mis ta ikka nii väga aitab, tal endal tegemist küll ja küll.»

«Kuidas siis nii?»

«Ta mul vastutaval kohal ametis, siis veel rahvakaasituja ja ametiühingukomitee liige ja rahvaülikooli komisjonis ja komanderingud, kõik puha Vologdasse ja Prahasse. Talisuplemist teeb pealekauba.»

«Jõudu ja jaksu ja kordaminekuid. Ja head naistepäeva.»

Viie lapse isa, tööeesrindlast KAAREL SUUROJA küsitles «TP»

KUIDAS TIPITARID ELAVAD

Kop, kop, kop — sisse!
 Tere õhtust — tere, tere.

Oleme TPI kolmandas ühiskondlikus, viiendal korral, taas number 503, mis on olnud nelja tulevase keemiku koduks juba neli aastat. Tuba, kuhu me naistepäeva puhul otsustasime sisse astuda ja selle elanikega kui keskmiste tipitaridega veidi vestelda.

Kodus oli parasjagu kolm tüdrukut. Alustagem nimedest: ANNE KANTER (KO-81), VIRVE KALJUND (KA-81), EDA KUUSIK (KA-81). Vestlusringist võttis osa ka majavanem JUTA PÜVI (KÜ-81). Tema tegevustest vast kõigepealt:

«Majavanem olen alles esimest aastat. Ega pidevalt pole palju askeldusi, mõnikord ole aga küll nagu orav rattas. Pahanudusi erilisi ei ole olnud, vahel tuleb noormehi korrale

kutsuda. Peab silma peal hoidma.»

Omaette pinnuks on loenguklassideks muudetud õpperuumid, lähemal ajal saab üks tühjak, loodame sinna televiisorit. Viimase vaatamise võimalust praegu praktiliselt polegi. Ka duširuumid on üle koormatud, neid kasutavad spordikoolid, «Kalev» — kilehall on ju ligidal. Kitsaks läheb kaugõppesesside ajal, tihti peale vahetusgrupe.

Majavanema (ainuke) soodustus — elame kahekesi toas.»

Paistab, et kirjandusest peetakse siin toas lugu — Virvel on parajasti pooleli Laznessi «Iseseisvad inimesed». Pilk raamaturiulile — ning võib veenduda huvi mitmekülgsuses: füüsikaline keemia (loomulikult) ja eesti kirjandus, Si-

monovi «Sõduriks ei sünnita» ning mõistagi «Valik toiduresept».

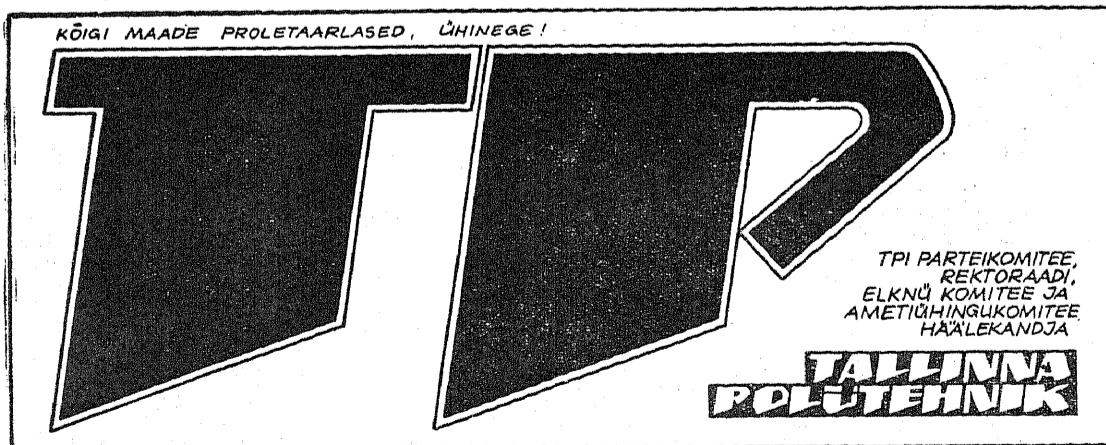
«Lihtsalt uskumatu, kui palju Annakas võib käsitööd teha. Ühe asja lõpetab, kohe teine käsile. Mitu kleiti on valmis saanud, kodus (!) kevadsügismantli,» räägib Virve.

Malevas olete käinud?

Eda ei ole. Praktika kestab kaks ja pool kuud. Kus? Kes läheb «Silikaati», kes Pärnusse. Virve on kaks suve siiski olnud ja arvab, et malev on tudengile iga pidi kasulik. Tuleval aastal üritab jälle.

Räägime nüüd kedagi «taga». Komandandiga saate hästi läbi? Riidlemiseks pole põhjust olnud. Eks ta peab ikka nõudma ka. Kuidas müüdu saab. Õppejõud on mõned väga

(Järg 2. lk.)

Kolm nime nende hulgas, keda hea töö ja õppimise eest rektori käskkirjas tänase pidupäeva puhul esile tõsteti.

*** AIME RONG ***

Küllap teda tuntakse. Teaduskonna komsomolibüroo sekretär peab juba kord olema selline inimene, keda igas õpperühmas teatakse. Komsomolisekretäri ülesandeid Aime majandusteaduskonnas täidabki. Samuti on ta ELKNÜ Keskkomitee juures asuva üliõpilasnõukogu aseesimees. Saab kõrgendatud stipendiumi. Kui teda raamatukogust, ühiselamust, Kopli-majast või komsomolikomiteest ei leia, siis — jah, seda aega nimetatakse vabaks ajaks —, siis armastab ta klaverit mängida ja laulda, teatris käia ja lugeda. Aga üks igapäevane töösoov? Et komsorgidel oleks teaduskonnasekretäriaga hea ja tihedam kontakt. Kohtumiskoht on A-VI308, teaduskonna ühiskondlike organisatsioonide ruum, kus paljusid asju saab ühiselt arutada ja tööplaan teha. Leidku siis kõik asjaosalised peale pidupäeva kohe see ruum üles.

*** MAIRE NIGUL ***

EE-81. Kõrgendatud stipendiumi omanik (see fakt ütleb järelikult ära, kuidas õppimisega lood). On ehitusteaduskonna komsomolibüroo liige, täpsemalt: kuulub sotsialistliku võistluse sektorisse. Mõistagi töömahukas ühiskondlik amet, mille kõrvalt peab aega jääma oma kodu farvis — sai ju oma pere alles sügisel loodud.

*** REET MAASEPP ***

*Viimase sessiooni eksamid sooritas ainult neljadele-viitele.
*Saab 15% stipendiumilisa.
*On rühmas ametiühinguorganisator.
*On elektro-energeetikateaduskonna komsomolibüroo liige.

REKTORI KÄSKKIRI

(Algas 1. lk.)

- Salme Püll — majandusmatemaatika kateedri laborant
- Velda Ratnik — tööstusliku soojusenergeetika TU labori osakonnajuhataja
- Lia Raud — ehitustehnoloogia kateedri vaneminsener
- Aime Rong — majandusteaduskonna TI-61 üliõpilane
- Lia Saadik — ehitusteaduskonna EE-61 üliõpilane
- Reet Saarik — elektroautomaatikateaduskonna LE-81 üliõpilane
- Marje Saarmaa — TU sektori vaneminsener
- Krista Sander — arhitektuuri kateedri vanemlaborant
- Heivi Sepp — TU sektori põlevkivikeemia ja -sünteesi probleemlaboratooriumi vaneminsener
- Heili Simanova — arvutuskeskuse matemaatik-programmeerija
- Niina Sorotšenko — kehalise kasvatuse kateedri tööline
- Ludmilla Suie — laevajõuseadmete kateedri laborant
- Margarita Suits — trüki- ja kirjastusosakonna toimetaja
- Vilma Tambur — raadiotehnika kateedri laborant
- Eve Tamm — keemiateaduskonna KÜ-61 üliõpilane
- Ester Tann — vormistamisbüroo insener
- Sirje Tiidus — majandusteaduskonna TP-81 üliõpilane
- Ludmilla Toivere — poliitökonoomia kateedri dotsendi kt.
- Elvi Tomann — TU sektori vaneminsener
- Taissa Trofimova — dotsent, füüsika kateedri juhataja
- Veleida Tuutmaa — matemaatika kateedri assistent
- Tiina Tuberg — pearaamatukoguhoidja
- Endla Vallas — graafika kateedri vanemõpetaja
- Irina Vasjoho — keemiateaduskonna KA-87 üliõpilane
- Taissa Voolaid — ehitustehnoloogia kateedri vaneminsener
- Nadežda Vänikvere — koristaja
- Rutt Üunapuu — mehaanikateaduskonna MM-61 üliõpilane.

REKTOR A. AARNA

TIPITARID ELAVAD

KUIDAS

(Algas 1. lk.)

muheadad, eriti toredad tunduvad tagantjärele. Õppimised — nagu lükkad, nõnda läheb. Neljandal kursusel tuleb ootamatult harva ette, õppejõud juba teavad-tunnevad igaihe taset. Esimene kateedrijuhatajale antud eksam oli küll hirmus — prof. Siirde on kateedri vaim ja elu, kõik lausa värisesid. Aga nüüd on see ainult mälestus nagu neid on palju teisigi.

Vahepeal on tulnud foto- graaf ja püüab tabada igaõhtu-

sele kodusolemisele kõige sobivamat, iseloomulikumat momenti ja vaatenurka. Siit jääb liiga palju näha riulit (omatehtud ja üsna ilus), sealt aga ei paista voodilt rõõmsamoelist, kollast ja karvast lõvipoissi. Parim lahendus leitakse, pilt saab tehtud ning hakkame end minekule asutama. Soovime head naistepäeva ja jätame hüvasti TPI tüdrukute ühiselamu ühe parema toa pere-rahvaga.

Külas käis «TP» toimetuse. Foto: PEETER RAUKAS

N B!

EÜE-75

EÜE TPI staap (I ü/e, tuba 103)

on avatud esmaspäeviti 15—18 reedeti 13.30—16.30.

Rühmade tuumikute komplekteerimise tähtaeg on 10. märts, rühmade komplekteerimine kestab 1. aprillini, perfode laekumise järjekorras.

TUUSIKUD

A/ü.-komitees on saadaval tuusikud.

Haapsalu «Laine» 27. 03. — 19. 04. Osamaks 31.50. Sanatoorium «Sestoretski kuurort» ravitakse vereringehaigusi, 21.03 — 13.04. Osamaks 33 rbl.

MÄRTSIKU—TEATRIKU

Teatrikuust on meil võimalik osa saada «oma katuse» all.

13. märtsil kell 19 — RAT «Estonia» noorte lavajõudude (vabariikliku ülevaatuse laureaatide) kontsert.

14. ja 21. märtsil kell 19 — Noorsooteatri etendus «Oh armastus, sa kallid magus mesi...» Piletid AIV-105.

21. märtsil kell 17 — ruumis AI-202 kõrgemate koolide teatrikonverents.

VAJATAKSE TÖÖLE

EKP Keskkomitee kirjastus vajab kiiresti trükikotta toodangu pakkijaid. Tasu tükitöö alusel KOHESE VÄLJAMAKSMISEGA. Tööaeg kokkuleppeline.

Pöörduda kaadriosakonda Pärnu mnt. 67A, II korrus, tel. 681-104 või 681-346.

DIPLOMANDIDELE

Teie eripraktika pidulik lõpetamine toimub 10. märtsil kell 13.30 TPI aulas. Kavastamine, autasustamine, filmi vaatamine. Palume osaleda!

TAIDLEJATELE

11. ja 12. märtsil toimub meie instituudi kõigi andekate taidlejate ülevaatamine. Kui süda teaduskonna au pärast valutab — tule osaleda, kui arvad, ei suuda — tule vähemalt põialt hoidma!

Mürtsipidupäeva eelne aeg oli kahekordselt pidulik ühele meie maja naisperest. 6. märtsil oli juubel meie ametiühingukomitee esinaisal LAINE HANSALUL. Pikka aega on ta juhtinud TPI ametiühingukomiteed ja võitnud paljude lugupidamise. Meie kollektiivi südamlühemad õnnesoovid Laine Hansalule — ja et tal pidupäeval ei puuduks kodulaualt ta lemmiklilled — kannikesed!

TÄDI LIA LAPSED

Veebruarikuus sai 20-aastaseks TPI lastering. Kogu selle aja on lastega tegelnud LIA TONISSON, 139. lastepäevakodu pedagoog, kellega juubelijuttu puhusimegi.

«Välkest viisi tegutses rühm ka enne viiekümne viiendat, draamateatri näitleja Aili Engelberti juhtimisel. Seejärel tehti TPI-st mulle ettepanek asi enda kätte võtta. Jäin nõusse ja möödunud aastaks oli ajaratas oma tiiru teinud — rühma esimesed «lapsed», üks neist Eda Nurk TPI ametiühingukomiteest, tulid oma mudilastega minu juurde!»

Ringis käivad laulmas-tantsimas lapsed, kel aastaid kolm kuni seitse ja kelle vanemad töötavad TPI-s. Tunnid viib Lia Tõnisson läbi lasteaias muusikalise kasvatuse tundide eeskujul — laul, rütmide arendamine, oma orkester, muusikalised mängud. Kogu aeg peab olema tegevust, uudist, vaheldust, et neid pisikesi püsima-tuid poisse-tüdrukuid õhina- asja juures hoida.»

Kas 20 aastat tagasi olid ka teistsugused lapsed?

«Olid küll. Siis oli ju vähe lasteaiad ning just ringis taheti laste võimeid näha. Nüüd on pooled ringi liikmed lasteaiast ning õpetamise joon peab olema

teine, lastele tuleb leida võimalikult erinevat sellest, mida neile iga päev lasteaias pakutakse.»

Koos käib 30—35 koolieelikut, kohtutakse kaks korda nädalas. Enne pühi on lisatunnid. On esinetud instituudi töötajatele naistepäeviti ja nääripidudel, käidud ülevaatustel ja osa võetud lastekaitsepäeva tähistamisest «Estonia» kontserdisaalis.

«Väga tahaksin tänada Helmi Puuseppa, kellega koos alustasime ja kes oli 19 aastat tantsuringi hingeks.

Aitäh peab ütleva isadele- emadele, kes entusiasmiga ringisse suhtuvad ja oma pojad- tütreid ilusasti kohale toovad, südamega asja juures on ja meie ühiseks tööks ja rõõmuks tublilt kaasa aitavad.

Heade sõnadega meenutan kõiki selle pika aja jooksul ringiga kokku puutunud inimesi, kes kohusetruult ja toreda kaasaelamisega TPI lasteringi ajalugu on kirjutanud.»

Nii rääkis oma lastest tädi Lia — just nii teda selle 20 aasta jooksul kutsutud ongi: ikka tädi Lia, kellele hea sõna ja tänuga mõtlevad ta praegused lapsed, nende isad-emad ja tema lastest juba isadeks- emadeks sirgunud.

URMI REINDE

15 AASTAT AUTOMAATIKA KATEEDRIT

12. märtsil kogunevad TPI aulasse iga-aastasele kokkutulekule automaatika kateedri kasvandikud — automaatikainsenerid ning automaatika ja telemehaanika (A ja T) ning automaati-seeritud juhtimissüsteemide (AJS) erialade üliõpilased. Päevakorras on ettekanded automaatikavahendite tootmisest meie vabariigis ENSV Riikliku Plaanikomitee peaspetsialistilt Eerik Reilt, tootmiskondide «Tööstusaparatuur» peainsenerilt Rein Okilt ning automaatikainseneridelt V. Joonsonilt, M. Rosmannilt ja M. Hensenilt.

Et tänavune automaatikapäev, nagu automaatikud 12. märtsi ise nimetavad, on automaatika kateedri viieteistkümnese sünnipäev, lubatagu heita põgus pilk kateedri ja eriala ajaloole.

Niisiis, umbes kaks aastat e. k. a. (enne kateedri ajaarvamise algust) moodustati energeetikateaduskonnas kolmel esimesel kursusel automaatika, telemehaanika, mõtseadiste ja aparatuuride eriala (nr. 0606) rühmad. Neid päevi meenutab Vahur Mägi:

«1958. a. kevadel tekkis kummu, et lisaks olemasolevatele elektrerialadele (elektrijaamad, võrgud ja süsteemid ning tööstusettevõtete elektrifitseerimine) avatakse uus — automaatika. Püris selgust esitama polnud, ka õppejõud jäid oma koostmistes õige tagasihoidlikuks. Lõpuks teatati dekanaadist, et alates eelseisvast sügisest rajatakse energeetikateaduskonda ja juurde tuleb automaatika ja telemehaanika eriala. Kel tahtmist proovi teha, andku avaldus sisse. Ei tea, kuidas talitasid elektrifitseerimise eriala õppurid, kuid elektrijaamade, võrkude ja süsteemide rühmas kirjutas avalduse valmis viimane kui üks. Mäletatavasti anti need kõik ka käiku. Eriala muuta sooviti ka teistes teaduskondades ja otsustajatel meesl oli küllap vist kuhjaga tegemist: keda võtta, keda jätta. Enne suve saadi asjad siiski ühele poole ja kuulutati rühmade koosseisud välja.

Kui sügisel pihta hakkasime, selgus, et kolmas kursus oli saanud täiendust ka Tartust, kolm EPA mehhanisaatorit eelistasid automaatikat oma senisele erialale. Raske öelda, mis neile selleks tõuke andis. Ega maaelu rõõmudest nii kerge lahti öelda polegi. Ka põlumehhe ametit peetakse automaatikainseneri diplomiga taskus...»

12. III 1960 loodi TPI rektori käsikirjaga automaatika ja telemehaanika kateeder. Juhatajaks sai dotsent H. Sillamaa, õppejõududeks I. Eiskop, G. Väljamäe ja värske tehnikakandidaat H. Ross, laborandiks õhtuse teaduskonna üliõpilane J. Peterson. Meeskonda kuulusid ka aspirandid V. Heinrichsen ja V. Kracht. Kõik on tänaseni TPI-le truusi jäänud ja väärivad seepärast personaalset tutvustamist.

Hanno Sillamaa. Automaatika kateedri juhataja ligi 7 aastat (1960–1966), kateedri esimesest päevast alates. Tootmisprotsesside automatiseerimise probleemlaboratooriumi teaduslik juhendaja samuti algusest peale. Praegu kateedri dotsent.

Heino Ross. Esimeses koosseisus vanemõpetaja, praegu dotsent. TPI õhtuse teaduskonna dekaan.

Gunnar Väljamäe. Kateedri I koosseisus assistent, praegu dotsent. TPI kaugõppe teaduskonna dekaan 1965–1970.

Ilmar Eiskop. I koosseisus vanemõpetaja. Praegu raadiotehnika kateedri dotsent.

Jaak Peterson. Kateedri esimene laborant ja laboratooriumijuhataja ning vana- ja majandusülem 1960–69. Praegu kateedri assistent.

Vladimir Heinrichsen. 1959–1962 koos V. Krachtiga kateedri ja H. Sillamaa esimese aspirant. 1966. a. alates raadiotehnika kateedri juhataja, dotsent.

Vilhelm Kracht. H. Sillamaa aspirant 1959–62. Automaatika kateedri juhataja 1966–1973. Praegu automaatika kateedri dotsent.

Esimesed aastad ei olnud kerged, kuid kõik raskused ületati ühisel nõul ja jõul. Julget pealehakkamist oli kogu aeg vaja. sest...

* 1960. a. kevadel oli kateedril kogu oma elu-olu tarbeks ainult üks väike laboratoorium TPI vanas peahoones. Oma tuba õppejõududele saadi sügisel...

* Detsembris 1960 kinnitati TPI õhtuse osakonna automaatikute esimese rühma õppeplaan...

* «Neil aastail oli peaaegu igal õpperühmal omaette õppeplaan, mida õppeaja kestel veel mitu korda korrigeerida tuli. Olukord stabiliseerus 1965. aastaks...», kirjutas H. Sillamaa «Põlmetehnikus» VIII automaatikapäeva puhul 1970. a.

«...Ma ei arva, et meil, esimestel automaatikutel oleks olnud oluliselt raskem kui meie järeltulijatel, ehkki asi oli verivärske ja toetuda polnud millegi. Lihtne meiega küll polnud. Oli vaja automaatikute «vaimse isa», dotsent H. Sillamaa head närvi, et esimese AA vempudest üle olla ning kõiki tuhinaid õigel rööbasteel hoida. Aga vempe tehti selliseid, millega isegi keskkoolis alati maha ei saadud. Ime siis, et mõnigi kord ajast puudu jäi automaatidega tutvumiseks ehk, kui kasutada omaaegse entsüklopeedia sõnu: «tööstusmasinaga, mis toimib iseseisvalt esemete ümber töötamiseks vajalikke tehnikuid».

1961. a. juunis kaitsesime diplomiprojektid ning olimegi valmisinsenerid. Ehkki diplomil seisis erialana automaatika ja telemehaanika, sattus suur jagu meist aparatuuriteaduskonda, kus sagedamini tuli kokku puutuda palju muuga kui automaatikaga, telemehaanikast rääkimata...»

1962. a. 1. jaan. asutati kateedri juurde tootmisprotsesside automatiseerimise probleemlaboratoorium.

Detsembris kuulutati kateedris seni juhuslikult toimunud seminarid regulaarseteks. Järgmise kolme aasta jooksul tegid kateedri liikmed kolleegidele üle 70 ettekande oma uurimis- ja õppemetoodilise töö ülesannetest ja tulemustest (aktiivsem oli V. Kracht 14 esinemisega).

1963. a. 12. III toimus lõpetanute ja üliõpilaste esimene kokkutulek, I automaatikapäev.

Samal aastal ilmus TPI teaduslike toimetiste sarjas kogumik (seeria A nr. 207) peamiselt automaatika kateedri õppejõudude ja aspirantide artiklitega.

1963. a. kevadel arutati TPI rektoraadis probleemlaboratooriumi ja kateedri tegevust uurimistööde alal. Leiti, et tegevus on olnud aktiivne (lõpetatud 2 eelarvelist ja 3 lepingulist tööd, teoksil 4 eelarvelist ja 2 lepingulist tööd), kuid teaduslik-tehnilise ja organisatsioonilise iseloomuga raskusi on palju. Nenditi temaatika killustatust («Halli andurite omaduste uurimine», «Silikaattelliste

pressi automatiseerimine», «Elektronmööteriistade montaaži üleviimine ühisele montaažiliinile», «Heli põhitooni kõrguse automaatanalüsaator») ja lepingute hilenemist, raskusi probleemlaboratooriumi koosseisu komplekteerimisel jm.

Tagantjärele võib konstateerida, et selline «killustatus» osutus tegelikult vajalikuks, sest kuidas suutnuks ja suudaks laia silmaringiga kateeder välja õpetada inseneri, kelle ülesandeks on kaasa lüüa tootmise efektiivsuse tõstmisel ja juhtimise tõhustamisel kõigis tööstusharudes, ja anda kaadrit ka teadusasutustele?

«... Kui hiljaaegu helistasin kõik oma esimese lennu kaaslasel läbi, tunnistasid ainult kaks, et nad tegelevad vahetult automaatikaprobleemidega. Moodsad on arvutustehnika, AJS ja muu taoline. See valdkond pakub leiba meist 3-le. Pooljuhtseadistega puutub päevast-päeva kokku samuti 3 esimest automaatikut. Puhast teadust teenib 1 ja teaduse organiseerimise üldalal radu talab 2 meist. Uudishimu on üles näidatud ka sootuks teiste elualade vastu. Nii on TPedI üks psühholoogiakandidaadi kraadiga prodekaane esimeste automaatikute seast. Ja ka aparatuuriteaduskonnas oleme seni veel esindatud — ühe mehega!»

Esimesed TPI raadiotehnika lüüa automaatika kateedri käe all (nn. «RET»-i rühm õhtuse 1964. a. ja päevase osakonna I lend 1965. a.). 1964. a. veebruaris kolis kateeder esimeste hulgas Mustamäele, esialgu V õppekorpusse.

1965. a. novembris peeti kateedris automaatika ja telemehaanika eriala üliõpilaste metoodikakomisjoni väljastõudust. Punastamiseks polnud põhjust.

Jätkusid kiire kasvu, kujunemise ja ümberkujunemise aastad. Nii kiire kasvu, et...

1966–1967. a. iseseisvusid raadiotehnikud, uude kateedrisse lahkusid 5 õppejõudu.

1967. a. augustis saabus rõõmus päev — koliti «päris oma» ruumidesse. Vaadati optimistlikult tulevikku — paras jagu pinda oma eriala õppetöök ja teistegi teenindamiseks elektritööstustes, automaatika alustes, magnetoonikas jt, ainetes.

1969/70. õ.-a. oli kateedri õppekoormus 15,5 tuhat tundi, kateedris oli 16,5 koosseisulist õppejõu kohta. A ja T üliõpilasi oli sel aastal päevases osakonnas 238, õhtuses 249 ja kaugõppes 179. Lõpetanute arv oli tõusnud 323-ni.

1970. aastaks kujunesid välja uurimistööde pikemaajalised suunad, mitmekülgne jätkus ühendavate nimetuste all. Lepinguliste tööde üldsumma ületas 60 tuhande rbl. piiri, tõustes 1965. a. võrreldes üle 5 korra.

Jõudumööda täiendati õppelaboratooriumide sisustust, 1968–69 saadi 3 analoogarvutit MH-7. Intensiivselt kasutati TPI arvutuskeskuse «Minsk-22» (50–80 programmi ja 100–110 kasutustundi aastas oli siis suur asi)...

Siiski oli dekaan J. Tomson kateedri X aastapäevale pühendatud kirjutises sunnitud tõdemata: «... üks valusamaid probleeme on kateedri õppejõudude teadusliku kvalifikatsiooni aeglane kasv. Kui teaduskonnas on teadusliku kraadiga õppejõude 33% ... , siis automaatika kateedris on see näitav veelgi madalam.» («TP» nr. 8 1970.) Jah, mitmeid kateedrist lahkunud «kraade» ei saanud ametlik arvestus arvesse võtta. Jäi vaid lootä järjekorras olevate disser-tantide edukale finiseerimisele.

Kolmas viis aastat võinuks olla rahulikum, kuid tulid uued reformid, uued plaanid, uued mured...

Esialgu täitusid lootused. «Kraaditud» meeste protsent õppejõudude hulgas tõusis kahe aastaga kahekordseks ja seejärel tasapisi edasi, jõudes käesolevaks semestriks 85-ni.

* Kuigi automaatikute seas on ka naisikuid.

Siis ilmus uus eriala: 1971. a. sügisel avati «AJS», seekord osa A ja T üliõpilaste üleviimisega II ja III kursusel. Kordusid mured, mida ja kuidas õpetada, kes õpetab?

Nagu 10 a. varem põhierialal, tulid nüüd AJS eriala kujunemisaastad, kus iga rühm käis omaette õppeplaani järgi: see ajutise, too ülemineku, kolmas «uue lõpliku» plaaniga. Ka A ja T õppeplaan uuenes õige tublisti (sellest ka «TP» nr. 7 1974). Ja lõpuks kõigile uued õppeplaanid, mis I kursusel läksid käiku möödunud sügisel ja mida üliõpilastele ministeerium aina täiustab.

Käesolevaks ajaks on teele läinud 665 automaatikainseneri erialaga A ja T, neist 383 päevases õppevormist. Lisaks AJS I lend 1974. a. suvel 16 inseneri. Tänavu si diplomaande kokku on üle 70. Üliõpilasi on praegu 537 (110 automaatikut ja 149 süsteeminseneri) päevases, 264 automaatikut õhtuses ja 14 A ja T viimast mobiikanlast kaugõppes).

Kateedri töötajate üldarv on tõusnud pooleksajani: 14 õppejõudu, 11-liikmeline probleemlaboratoorium, 15 uurimissektori koosseisus, 3 aspiranti ja õppepersonal.

Õppelaboratooriumide sisustamisel on 15 aastaga mõndagi ära tehtud. A ja T õppeaastaga võiks rahul olla, kui silamaani ei puuduks pneumoautomaatika, kui laboratooriumiruumide üldarv kahele erialale ei oleks kahanenud 7-ilt 5-le (II õppehoone on 1000 m² loovutanud arvutuskeskusele ja osakondadele), kui ei puuduks baas juhtimisarvutite ja suurte süsteemide kursuste praktilise osa jaoks.

AJS eriala arengut arutati vabariigi KKKHM kolleegiumil oktoobris 1974. Kokkuvõtte — õppe- ja teaduslikus töös vajaliku informatsioonikogumise, -ülekanne ja -töötlemise seadmete pargi loomine lähema 2–3 aasta jooksul on hädavajalik.

1974. a. teaduslikku tegevust iseloomustavad järgmised arvud: 1 väitekirja, 29 teaduslikku artiklit, 2 autoritunnistust, 27 esimest konverentsidel, aasta jooksul akteeritud lepingute ja probleemlaboratooriumi uurimuste kogusumma 138 tuhat rbl.

Teadusliku töö temaatika: keeruliste süsteemide ja ahelate (sidude) analüüs ja süntees (tõsis teoreetilised tulemused, lisaks algoritmid ja programmid keeruliste elektronlülituste jne. arvutusteks); keemilis-technoloogiliste protsesside uurimine ja optimeerimine elektronarvutite abil, andurite ja mõtseadmete väljatöötamine, jõupooljuhtide tootmise tehnoloogilise protsessi mudelleerimine... Uurimistööde põhitellijad: K. Järve, Kiviõli ja Maardu keemiakombinaadid, TREKB, Silikaatbetooni Instituut, Tallinna Elektrotehnika Tehas...

Mida toob tulevik? Kindlasti head, sest...

* Vajadus automaatikainseneride järele püsib (nõudmiste-pakkumiste vahekorraga 2:1).

* Juba enne 1980. a. kolib TPI arvutuskeskus oma majja ja II korpuse kateedrid saavad tagasi kord loovutatud pinna.

* Täidetakse KKKHM kolleegiumi otsuse alusel koostatud kateedri seadmete hankimise ja laboratooriumide sisustamise kompleksplaan.

* Kateedri kvalifikatsiooni iseloomustab 1980. a. maksimaalseni tõusnud kandidaadiprotsendi kõrval ka umbes 26,6 doktoriprotsenti!

HEAD
AUTOMAATIKA-
PÄEVA!
L. EINER
automaatika kateedri juhataja
V. MÄGI
I lennu vilistlane

Война! Это слово заставляет задуматься каждого, кто пережил или даже не видел ее. 20 млн. родных, близких и знакомых не вернулись домой. Нами, представителями молодого поколения, никто из них не должен быть забыт. Сегодня мы беседуем с ветераном Великой Отечественной войны — работником военной кафедры нашего института — Верой Васильевной Пискаревой. И вот она сидит перед нами — седая, с удивительно молодыми глазами, в которых отражается такой интерес ко всему окружающему.

▲ Где и когда Вас, Вера Васильевна, застала война?
Я работала заведующей канцелярией на одном из брянских заводов. В августе 1941 г. по рекомендации ЦК стали направлять рабочих в армию. Пошла и я. Работала в политотделе 50-й армии. Работы было очень много, но она не надоедала, потому что была по душе. Сидела иногда ночами, переписывая личные дела. День Победы застал меня под Берлином, но уже в политотделе 49-й армии, куда я попала после госпиталя.

▲ Где Вы были ранены?
В Брянской области мы попали в окружение. Выходили из него 18 дней, шли до стан-

НАШИ ЖЕНЩИНЫ

ции Арсеньево. Там и была ранена, когда пыталась догнать своих.

▲ Вера Васильевна, давно Вы работаете в ТПИ?
На кафедру пришла работать в 1956 г. по приглашению зав. кафедрой.
Желаем Вам всего наилучшего и поздравляем с наступающим женским днем — 8-е Марта!

Беседу вела
ГАЛИНА РУДЕНКО.
ММ-67.

МОЕЙ УЧИТЕЛЬНИЦЕ

Несравненно мила и любима,
Как жемчужный ключ, как
Жаждой знать, словом добрым
весна
будима,
Для меня Вы такая всегда.
Для меня Вы источник
мечтаний,
Тихой ласки, надежды и сил,
Для меня Вы, как жизнь средь
исканий...
Ну, а жизнь эту — кто не
любил.
ЕВГЕНИЯ ЮВАЙНЕН.
Е-29.

Наверное, каждый успел заметить, что наиболее интересные люди — это те, которые нам необходимы, общение с которыми доставляет истинное удовольствие и вызывает прилив деятельной энергии. Они необязательно бывают первыми в учебе, но ни одно общественное мероприятие не проходит без них.

Именно такими характерными чертами отличается **НАТАША МАЛЫШЕВА**. К примеру, она была одним из основных организаторов «посвящения в студенты» первокурсников строительного факультета. Благодаря усилиям старшекурсников, застрельщицей которых была наша Наташа, вечер был признан преподавателями одним из лучших за последние годы.

Желаем же тебе, Наташа, в этот прекрасный весенний праздник быть жизнерадостной, энергичной, какой мы всегда привыкли тебя видеть.
Сергей МАРТЫНОВ ЕЕ-88.
Владимир АЛЕКСЕЕВ ЕЕ-87.

ИРИНА ВАСЕХО

На I курсе в нашей группе все удивлялись: за самые трудные контрольные эта девушка получала по 100 баллов. Сессии она сдавала на пятерки. И сейчас она учится хорошо: за две последние сессии она имела лишь по одной четверке.

Ира очень трудолюбива, настойчива, целеустремленна. Первые два года она не имела общественной нагрузки, и многие упрекали ее в этом. Но вот Ира — староста. И староста, которую в группе уважают, которая пользуется авторитетом среди товарищей. А ведь добиться этого так непросто...
С 8-ым Марта тебя, Ира, больших успехов во всем!

Как известно, самые наилучшие пожелания те, которых ждет поздравляемый. А чего ожидает прекрасная половина человечества в 1975, Международном женском году?

НАТАША ИЛЬИНА: «В этом году особенно хочется ощущать внимание к нашей половине человечества. Что касается личных планов, то хотелось бы съездить на экскурсию в ГДР».

О самой Наташе: она прекрасная машинистка, учится на 4-м курсе ТГУ по специальности русский язык и литература. И все русские материалы газеты проходят через ее руки: она перепечатывает рукописи перед сдачей их в типографию. Делает это она старательно, аккуратно.

Пожелаем Наташе, чтобы все мечты ее сбылись!

СТОЛКНОВЕНИЕ

Я хотел бы рассказать о женщине, которая успевает делать многое. Это — **ОЛЬГА ПЫДЕР**. Представляя человека, обычно упоминают его должность, говорят о тех или иных его качествах. Для Ольги Юлиусовны самое главное — три дела ее жизни:

● Дело первое: работа. Она — доцент кафедры политэкономии, занимается научной работой — интереснейшими вопросами товарного обращения. От себя добавлю, что Ольга Пыдер пользуется добрым авторитетом среди студентов.

● Дело второе: общественные поручения. Ольга Пыдер — уже 5 лет член парткома института, она — ответственный редактор «Таллинского политехника», заместитель председателя комиссии по наглядной агитации.

● Дело третье: как она сама говорит, самое главное общественное поручение — семья. Так незаметно подрастают маленькие дочери. (А их у Ольги Юлиусовны — три). И даже самая младшая уже ходит в школу...

Сама Ольга Пыдер рассказывает: «Мне помогает, очень сильно помогает живое общение со студентами. На семи-

нарах идет прямой, открытый разговор о том, что волнует их, который часто выходит за рамки политэкономии. В этом хорошее отличие преподавания общественных дисциплин. Здесь, как нигде, наиболее тесный контакт преподавателя и студента. И часто сама методика проведения семинаров зависит от аудиторных.

«Важно еще, — говорит Ольга Юлиусовна, — в занятиях наукой выбрать одну, на твой взгляд, наиболее важную тему, заниматься ею долгое время, начиная с диплома, со-

студенческих рефератов. Круг проблем сейчас крайне разнообразен. Конечно, надо стараться быть в курсе основных достижений науки, которой ты занимаешься. Но отмечу главное — знать очень много о «своей» проблеме. Поэтому я смогла не бросать научную работу даже тогда, когда было очень мало времени».

«Сильно в этом помогает общественная работа. Здесь, как нигде, ты учишься общению с людьми. Человеку такое умение не дано с рождения. Этому, как и всему другому, надо учиться. Конечно, у кого-то способности могут быть больше, у кого-то меньше. Но способности развиваются в работе».

Ольга Юлиусовна любит работу с людьми и давно уже занимается ею. Она училась этому и тогда, когда была редактором нашей газеты и когда была секретарем парторга-

низации экономического факультета...

Вот, например, работа в комиссии по наглядной агитации. Чем здесь занимаются? — Готовят самые различные выставки, стенды. Казалось бы, обычная, ничем не примечательная работа. Но Ольга Пыдер сумела зажечь людей. Результат не замедлил сказаться: хорошо оформленные выставки украшают наш институт. Только что сделана еще одна, внеплановая выставка. Так проявляется умение работать с коллективом.

И получается так: работа со студентами помогает общественной деятельности и наоборот.

«Еще одно: работа с людьми помогает самоорганизоваться, учит беречь время. Но... Вместе с тем, сама отнимает очень много времени. Ведь в общест-

венную работу входят различные собрания, заседания. А их порой у нас слишком много».

Ольга Пыдер продолжает: «Но самая главная работа — это дом. Ведь прежде всего мы родители. И здесь, по-моему, кроется основная проблема. Часто мы хвалим женщину-рабочую, женщину-активистку, забывая о женщине-матери. И мимо этого никак не пройдем. Я сама порой приносила домашние дела в жертву своей работе. И часто жалую об этом. Выбирая женщину на какую-либо должность, следует думать о том, не повредит ли это ей в домашней работе, не помешает ли быть в свободное время с детьми. Ведь дети наше будущее... Нельзя, чтобы настроение твое было дома плохим. Мелочей в воспитании быть не может. Даже от тона разговора зависит, слушаются ли тебя дети. В свой дом надо всегда входить с улыбкой».

И снова Ольга Пыдер говорит о взаимосвязи. То, чему ты научился в общении с людьми помогает дома, домашние дела помогают работе...
Здесь мне хочется отметить: только в бурном, если хотите, диалектическом столкновении всех сторон деятельности, в их взаимодействии, в их глубокой взаимосвязи возникает то, что мы называем кипучей, настоящей жизнью. Без такого столкновения интересно жить трудно.

Ольга Пыдер не дает советов о том, как беречь время. Но, быть может, пример ее — один из добрых советов, учащихся главному: умению работать.

Игорь МИХАЙЛИЧЕНКО.
КА-67.

Vastutava toim. asetäitja
M. RANDVEER

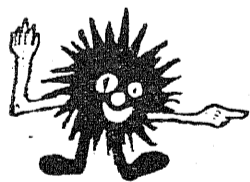
«Таллинский политехник», орган парткома, ректората, комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института.

Trükikoda «Ühiselu», Tallinn
Pikk 40/42.

Hind 2 kop.

Tellimise nr. 444

MB-02538

Юридический отдел "ТПИ"

ПРЕДПРАЗДНИЧНЫЕ МУКИ

Завтра или никогда! Должна же Она, наконец, понять, что я настоящий мужчина! Завтра сделаю такое, что все ахнут и Она оценит, в конце концов, меня по достоинству. Но что же такое сотворить?

— А что, если я сам себе брюки поглажу?

— Нет, это не годится. А то еще подумают, что я на лошади без седла езжу.

— Или сделать Ей подарок своими руками?

— Тоже не хорошо. За такой подарок, какой я могу сделать своими руками, эти самые руки и выдернут ведь могут.

— А может... Нет, нет, ни в коем случае. За это и в тюрьму не пустят.

— Или начать делать по утрам зарядку?

— Тоже не пойдет. После

этого со мной и друзья здороваться перестанут.
— Придумал! Цветы! Я подарю Маме цветы!

Что девочкам подарить?
Девятнадцать их, нас — трое.
Нет нам в праздники покоя,
Им то, право, легче жить.

Сразу еду в магазины,
Только там уж ни цветочка,
Даже древние корзины
Разобрали все — и точка.

Я иду с огромным жаром,
В хвост очередей вставая,
Но старания все даром,
Видно, уж судьба такая.

А на Виру мерзнут люди,
Юг весенний всползая,
Розы, калы, астры, зелень,
Но цена на них такая...

И одно, одно желанье
В голове моей мелькает,
Почему нельзя, скажите
праздник женский сделать в мае?